

• значна питома вага внутрішнього обороту — це переважна частина засобів, що відтворюються в самому господарстві (наприклад, корми, насіння, молодняк великої рогатої худоби), а їхня вартість не проходить товарної і грошової стадії кругообігу.

Головним джерелом інвестування можуть бути: кошти різноманітних фондів; кошти у вигляді кредитів від банків; податкові пільги.

Таким чином, все це обумовлює зростання актуальності дослідження процесу управління інвестиціями в умовах господарювання і розробки пропозицій щодо підвищення ефективності управління інвестиціями на малих підприємствах. Враховуючи зазначені особливості виробничого процесу сільськогосподарського підприємства, удосконаленню кредитування аграріїв може сприяти диференціація умов їхнього кредитування та застосування відсоткових ставок за користування кредитом. У такий спосіб банківський сектор може впливати на поліпшення в підприємствах показників їхньої діяльності, які впливають на фінансовий стан.

Список використаних джерел:

1. Беленко В.М. Управління інвестиційною діяльністю на малому підприємстві / В.М. Беленко // Вісник СНАУ. – 2007. – № 4-5. – С. 56-58.
2. Геращенко Т.М. Управление инвестиционной деятельностью на предприятиях аграрной сферы в условиях кризиса / Т.М. Геращенко // Вестник ФГОУ ВПО Брянская ГСХА. – 2009. – №1. – С. 57-63.
3. Клименко А.А. Управління інвестиційною діяльністю на сільськогосподарському підприємстві / А.А.Клименко // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2009. – №3 (7). – С.24-28.
4. Колотуха С.М. Кредитування сільськогосподарських підприємств як ефективне джерело інвестиційної діяльності / С.М. Колотуха // Економіка АПК. – 2009. – № 1. – С. 89-96.
5. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність: навч. посіб. / Т. В. Майорова. – К. : ЦУЛ, 2009 – 472 с.
6. Поліщук Н.В. Системний підхід як основа управління інвестиційною діяльністю сільськогосподарських підприємств / Н.В. Поліщук, О.Л. Мусієнко // Збірник наукових праць ВНАУ. – 2012. – № 3 (69). – С. 175-182.

УДК 631.151.6:330.341

О.М.Левченко, д.е.н.,

Кіровоградський національний технічний університет,
м. Кіровоград

ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ РОЗВИТКУ ІНТЕГРОВАНИХ СТРУКТУР В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ

У статті запропоновано основні складові економічного механізму розвитку інтегрованих структур в аграрному секторі. Автором визначена структура внутрішнього економічного механізму агроформувань.

В статье предложены основные составляющие экономического механизма интегрированных структур. Автором определена структура внутреннего экономического механизма агроформирований.

The basic components of the economic mechanism of integrated structures are proposed. The structure of the internal economic mechanism of agroformations are defined in the article.

Ключові слова: інтегровані структури, економічний механізм, державне регулювання, управління, агроформування.

Ринкова економіка створює нові умови для функціонування суб'єктів господарювання. Сучасне управління розвитком інтегрованих структур забезпечується шляхом поєднання державного регулювання та ринкових

законів. Державне регулювання – це складова економічної політики. Саме вона є сукупністю усіх нормативних вимог господарюючих суб'єктів і способів їх здійснення. Економічний механізм в узгодженні з економічною політикою держави регулює норми поведінки інтегрованих структур та впливає на процес суспільного відтворення за допомогою методів управління.

Сутність, структура та властивості економічного та фінансового механізмів знайшли своє відображення у працях таких учених, як І.Балабанов, М.Бюкенел, Л.Гурвіц, А.Єпіфанов, О.Ковалюк, М.Крупка, С.Львовчкін, Ю.Лузан, В.Москаленко, Д.Норт, М.Олсон, В.Опарін, А.Поддєрьогін, І.Сало, В.Сенчагов, А.Шеремет, І.Школьник, С.Ярошенко. Незважаючи на численні дослідження науковців, низка питань щодо складу, структури та особливостей функціонування економічного механізму інтегрованих структур потребує подальшого вивчення.

Метою статті є дослідження складу, структури економічного механізму розвитку інтегрованих структур в аграрному секторі економіки.

У працях М.Бюкенела, Л.Гурвіца, Д.Норта, М.Олсона економічний механізм розглядається крізь призму ефективності встановлених правил (інститутів) в державі, що являють собою «організаційний скелет». До них віднесено: формальні правила (закони, регуляторні акти, контракти), неформальні правила (традиції, звичаї, умовності), засоби примусу до виконання формальних правил (контролюючі органи) [4, с.112].

Економічний механізм розвитку інтегрованих структур можна досліджувати на кількох рівнях: наддержавний, державний та рівень суб'єкта господарювання.

Економічний механізм є складовою господарського механізму. Це сукупність взаємозалежних важелів і методів планового впливу на виробництво, обмін, розподіл і споживання продуктів [2, с. 223]. Його формують економічні ресурси і способи їх взаємодії для реалізації певних економічних процесів [3].

Внутрішній економічний механізм забезпечує функціонування інтегрованої структури, організацію та координацію управління його елементами. Він діє через економічні інтереси та складається з комплексу економічних способів, методів, нормативів, показників, за допомогою яких реалізуються об'єктивні економічні закони. Традиційно вважається, що структура цього механізму визначається через: формування вертикальних зв'язків між підрозділами та координаційним центром і горизонтальних зв'язків між окремими учасниками інтеграційного процесу; систему планування діяльності інтегрованої структури; систему оцінки та контролю за результатами діяльності бізнес-одиниць; дію мотиваційного механізму функціонування.

Формування вертикальних зв'язків між учасниками інтегрованої структури проявляється у наявності замкнутого циклу виробництва: сировина послідовно переробляється в готовий продукт, який є результатом діяльності всіх елементів інтеграційного процесу. Горизонтальні зв'язки утворюються між суб'єктами господарювання учасниками інтеграційного об'єднання, які працюють на одній технологічній стадії виробництва.

Система планування діяльності включає визначення цілей і завдань інтегрованої структури на перспективу, вибір оптимальних шляхів їх досягнення з урахуванням ресурсного потенціалу агроформування.

Зростання ролі планування в інтеграційному процесі пов'язане з обмеженістю ресурсів, зміною розмірів інтегрованої структури, комплексністю виробничих завдань.

Значення системи планування полягає в наступному: передбачення майбутніх критичних ситуацій; розробка альтернативних варіантів розвитку інтегрованої системи; поліпшення координації дій в агроформуванні; раціоналізація розподілу ресурсів; покращення контролю в структурі та ін.

Система оцінки та контролю за результатами діяльності інтегрованої структури включає в себе кілька рівнів: рівень самого агроформування та рівень учасників інтеграційного процесу. Контроль дає змогу керівництву переконатися у правильності управлінських рішень. Він проводиться у кілька етапів: 1) визначення об'єкта контролю; 2) розробка плану проведення та визначення відповідальних осіб; 3) одержання інформації про досягнуті результати і співставлення їх з відповідними нормативами; 4) узагальнення результатів контролю та коригування діяльності.

Об'єктами контролю на рівні агроформування є: активи і майно акціонерів, виробничі ресурси, готова продукція, товари та ін.

Об'єктами контролю на рівні учасників інтеграційного процесу є усі господарські операції, які вони здійснюють.

Система мотивації на рівні суб'єкта господарювання має ґрунтуватися на певних вимогах: відповідність рівня оплати праці з її результатами та визнання внеску кожного працівника в загальний обсяг виробництва; забезпечення належних умов безпеки праці, охорони здоров'я та зростання добробуту всіх працівників; створення умов і забезпечення можливостей для зростання фахової майстерності, підвищення кваліфікації та перекваліфікації; створення у колективі сприятливого психологічного клімату, атмосфери довіри й адекватних двосторонніх відносин між керівниками і працівниками [1].

Основними показниками дієвості економічного механізму є показники ефективності функціонування інтегрованої структури.

Наддержавний рівень економічного механізму проявляється через встановлення цін та умов торгівлі на міжнародних ринках, коливання валютних курсів та вартості активів на міжнародних біржах.

Державне регулювання та система державної підтримки відображає державний рівень економічного механізму.

Державне регулювання інтегрованих структур – це створення сприятливих умов для розвитку економічних відносин у пріоритетних для держави напрямках, за рахунок нормативно-правової бази, що регулюють економічну діяльність суб'єкта господарювання. Воно включає: нормативно-правове забезпечення, встановлення цін, тарифів, пільг, квот, накладання штрафів, санкцій та ін.

Нормативно-правове забезпечення об'єднує такі напрями:

- юридичні норми з окремих питань розвитку інтегрованих структур та

регіону функціонування;

- конституційні норми та закони, що регламентують діяльність суб'єктів господарювання;
- підзаконні акти та інші установчі документи, що безпосередньо регламентують створення та діяльність агроформувань;
- програми регіонального розвитку;
- методологію інтегральної оцінки соціально-економічного розвитку інтегрованих структур та регіонів.

Державна підтримка має бути присутня на усіх стадіях інтеграційного процесу. На початку формування інтегрованої структури держава повинна сприяти формуванню статутного капіталу та створенню сприятливих умов для діяльності організації.

Система державної підтримки інтегрованих структур включає пільгове кредитування суб'єктів господарювання, цільові державні субсидії, державні закупівлі та замовлення на продукцію, податкове стимулювання, страхування сільськогосподарських ризиків та ін.

Пільгове кредитування може включати такі напрями:

- надання техніки у лізинговий кредит;
- знижені ставки по кредитах банківських установ;
- залучення недержавних фінансово-кредитних і господарських установ до надання фінансової допомоги підприємству;
- співфінансування проектів.

Цільові державні субсидії встановлюються на виробництво певних товарів, яких не вистачає в країні, та на виконання експортних замовлень.

Податкове стимулювання передбачає: нульові ставки по певних видах податків; зниження ставки ПДВ; встановлення податкових пільг на початкових етапах діяльності.

Досконалий економічний механізм розвитку інтегрованих структур забезпечує ефективне функціонування не лише самих учасників інтеграційного процесу, а й економіки загалом. Аналіз складових та структури економічного механізму розвитку інтегрованих структур в аграрному секторі показав, що даний механізм формується під впливом поєднання державного управління і ринкових важелів саморегулювання економіки. Напрями подальших досліджень пов'язані з дослідженням основних складових системи управління інтегрованих структур та визначення факторів, які впливають на ефективність їх функціонування.

Список використаних джерел:

1. Горбонос Ф.В. Економіка підприємства: підручник / ред. Ф. В. Горбонос [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/1595021036262/ekonomika/motivatsiya_oplata
2. Загородній А.Г. Фінансово-економічний словник / А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк – К.: Знання, 2007. – 1072 с.
3. Основные понятия IDEFO [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.management.com.ua/qm/qm014.html>pravka.ru.
4. Попова О.Л. Сталий розвиток агросфери України: політика і механізми / О.Л. Попова – К.: Ін - т екон. і прогнозув. НАН України, 2009. – 352 с.